

مقایسه خودکارآمدی و خودکنترلی نوجوانان با مادر شاغل و غیر شاغل وحدانه ضیائی^۱

۲۶

دوره ۷، شماره ۳، پیاپی ۲۶
پاییز ۱۴۰۳

مقاله علمی

تاریخ دریافت:
۱۴۰۳/۰۲/۱۷
تاریخ پذیرش:
۱۴۰۳/۰۵/۲۱
صص: ۶۴-۴۵

شاپا چاپی: ۵۳۲۲-۲۶۷۶

Q4

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، بررسی مقایسه خودکارآمدی و خودکنترلی نوجوانان با مادر شاغل و غیر شاغل بود. روش پژوهش از نوع علی مقایسه‌ای و جامعه آماری را تمام دختران مقطع متوسطه دوم که در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ در منطقه دو آموزش و پرورش شهر تهران مشغول به تحصیل بودند، تشکیل داد. حجم نمونه ۸۰ نفر (۴۰ نفر دارای مادران شاغل و ۴۰ نفر دارای مادران غیرشاغل) به روش در دسترس و هدفمند انتخاب شدند. به جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های خودکارآمدی عمومی شرر و همکاران (۱۹۸۲) و خودکنترلی تانجی (۲۰۰۴) استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از نرم‌افزار Spss نسخه ۲۴ و روش تحلیل واریانس استفاده شد. یافته‌ها نشان داد، تفاوت معناداری بین خودکارآمدی و خودکنترل‌گری نوجوانان دارای مادر شاغل و غیر شاغل وجود دارد ($p=0/05$). بررسی میانگین نمره‌های خودکارآمدی و خودکنترلی دانش‌آموزان نشان داد که نوجوانانی که دارای مادران شاغل هستند در مقایسه با نوجوانانی که مادران غیرشاغل دارند نمرات بیشتری کسب نمودند. بر این اساس می‌توان با تأکید بر نقش اشتغال مادر، خودکارآمدی و خودکنترلی نوجوانان را به میزان قابل توجهی افزایش داد.

کلیدواژه‌ها: خودکارآمدی، خودکنترلی، مادران شاغل، دختران نوجوان.

۱. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

vahdanehzaei@gmail.com

مقدمه

از دیرباز، کار و شغل مورد توجه انسان‌ها بوده و مردان و زنان دوشادوش یکدیگر مسئولیت‌های زندگی را در کنار هم به عهده می‌گرفتند و در دهه‌های اخیر در بسیاری از نقاط جهان، زنان هم در بیرون از منزل همپای مردان مشغول به کار هستند (یزدی نژاد، بلنده، مرادی‌منش و فرجی پاک، ۱۳۹۹). تحقیقات اخیر نشان می‌دهد که افزایش مشارکت اجتماعی در میان زنان به شدت با بهبود کیفیت کلی زندگی آن‌ها که ابعاد اجتماعی، عاطفی و عملکردی را در بر می‌گیرد، مرتبط است (طایفی و همکاران، ۲۰۲۴). با این حال، اشتغال زنان دارای فرزند می‌تواند مدت‌زمانی که آن‌ها با فرزندان خود می‌گذرانند را کاهش دهد و به‌طور بالقوه بر رشد اجتماعی و عاطفی کودکان تأثیر بگذارد (کوپ، لیندوئر و گارتوس-نیگل^۱، ۲۰۲۴). به‌علاوه، برنامه‌های کاری غیراستاندارد و شیفت‌های آخر هفته می‌تواند مشارکت مادران را در آموزش و فعالیت‌های روزانه کودکان محدود کند، تضاد کار و خانواده را افزایش دهد و مشارکت والدین را کاهش دهد (کیم، یونگ و وولنداری^۲، ۲۰۲۲). با این وجود، هنگامی که مادران به‌طور مؤثر بین کار و خانواده تعادل برقرار می‌کنند، کیفیت تعاملات والدین-کودک اغلب بهبود می‌یابد و از نتایج مثبت کودک حمایت می‌کند (یاسین، ناووی، دوی و نادهیروه^۳، ۲۰۲۵). در واقع تلاقی کار منزل و اشتغال، مشکلاتی را برای آنان ایجاد می‌کند که هم از لحاظ جسمی و هم روحی حائز اهمیت است (کامپانا، نادال و مولینا^۴، ۲۰۲۰). در واقع نشان داده شده است که اشتغال مادر با افزایش مشکلات رفتاری کودکان، اما کاهش مشکلات رفتاری درونی مانند اضطراب و افسردگی، با اشتغال تمام‌وقت با رفتارهای بیرونی و بیش‌فعالی بیشتر مرتبط است (کوپ، لیندایور و گارتیوس‌ناگل^۵، ۲۰۲۴). به‌علاوه بازگشت زودهنگام مادر به کار ممکن است منجر به مشکلات رفتاری بیرونی بیشتر و رفتارهای اجتماعی کمتر در کودکان شود که نشان می‌دهد زمان و مدت‌زمان اشتغال نقش مهمی در پیامدهای سلامت روان کودکان ایفا می‌کند (نایتو^۶،

1. Kopp, Lindauer & Garthus-Niegel
2. Kim, Jung & Wulandari
3. Yasin, Nawawi, Devy & Nadhiroh
4. Campana, Nadel, Molina
5. Kopp, Lindauer & Garthus-Niegel
6. Naito

۲۰۲۳). از سویی روابط مادر و نوجوان برای بهزیستی عاطفی و رشد اجتماعی نوجوانان بسیار مهم است، زیرا پیوندهای نزدیک مادری باعث ارتقای ارتباطات، حمایت و راهنمایی بهتر در این مرحله حیاتی رشد می‌شود (چن، گیو، می و ژوی^۱، ۲۰۲۵). در واقع تعاملات مثبت مادر و نوجوان نیز به‌عنوان عوامل محافظتی در برابر مشکلات رفتاری عمل می‌کند و به عزت‌نفس و انگیزه تحصیلی بالاتر در نوجوانان کمک می‌کند و اهمیت پرورش این روابط را بدون توجه به شغل مادری نشان می‌دهد (کان، بارانوسکاراتاج، متسایمولو، جیونا و مارتیکاینن^۲، ۲۰۲۲). نوجوانی دوره‌ای از رشد قابل توجه است که با شروع بلوغ شروع می‌شود و تا اواسط دهه ۲۰ ادامه می‌یابد و با تغییرات عمیق در حوزه‌های زیستی، شناختی، روانی اجتماعی و عاطفی مشخص می‌شود (بانی، باکس، آگنریا، دیاز و بریندیس^۳، ۲۰۱۹). این مرحله انتقالی شامل رشد قابل توجهی در بلوغ جسمی، توانایی‌های شناختی و تعاملات اجتماعی است که دوره بحرانی بین کودکی و بزرگسالی را مشخص می‌کند (آلتینوز، ارث، پتیت، لایرد و کاپلر^۴، ۲۰۲۴). موفقیت روند رشد زندگی نوجوانان به سمت بزرگسالی بستگی به توجه و راهنمایی نزدیک‌ترین فرد در محیط خانواده یا پدر و مادر به‌عنوان والدین او به‌ویژه مادران دارد (هوریپا، ستیامانا و آلفانسوری^۵، ۲۰۱۷). یکی از مقوله‌های مهم در بحث رابطه مادران با فرزندان که اشتغال مادران تأثیر جدی روی آن می‌تواند داشته باشد، خودکارآمدی^۶ است. خودکارآمدی به‌عنوان اعتقاد فرد به توانایی‌ها و مهارت‌های خود برای انجام مجموعه خاصی از وظایف و انجام یک کار تعریف شده است (قاسمی و شفیع‌آبادی، ۱۴۰۰). اشتغال مادران، به‌ویژه هنگامی که با افزایش خودکارآمدی والدین همراه باشد، با ارائه الگوی مؤثر و تقویت تفکر انتقادی و مهارت‌های تصمیم‌گیری دختران، بر خودکارآمدی فرزندان تأثیر مثبت می‌گذارد (بابایی^۷، ۲۰۲۴؛ سانگ، روه، چا و کیم^۸، ۲۰۲۲). نوجوانان با خودکارآمدی بالا، انعطاف‌پذیری

1. Chen, Gu, Mei & Zhou
2. Kühn, Baranowska-Rataj, Metsä-Simola, Junna & Martikainen
3. Bonnie, Backes, Alegria, Diaz & Brindis
4. Altinoz, Erath, Pettit, Laird & Kaeppler
5. Huripah, Setiamanah, Alfansuri
6. self-efficacy
7. Babaei
8. Song, Roh, Chae & Kim

و مهارت‌های حل مسئله بیشتری نشان می‌دهند که از افسردگی و اضطراب محافظت می‌کند، درحالی که خودکارآمدی پایین آسیب‌پذیری را در برابر علائم سلامت روان افزایش می‌دهد (بهزادی، ۲۰۲۳). همچنین خودکارآمدی هیجانی و تحصیلی بالاتر در نوجوانان اولیه به‌طور قابل توجهی با کاهش علائم روان‌شناختی و بهبود سلامت روان همراه است و نقش محافظتی آن را در سلامت روان و رفتار برجسته می‌کند (چرویک^۱ و همکاران، ۲۰۲۴). خودکارآمدی به‌عنوان یکی از مباحث اساسی در نظریه شناختی-اجتماعی، مرکز توجه تعداد زیادی از کارشناسان تعلیم و تربیت بوده و این معنا را می‌دهد که اگر فرد باور داشته باشد که در رویارویی با شرایط خاص، توانایی لازم را دارد، خودکارآمد است که خود این بر نحوه نگرش، رفتارها و هیجانات افراد، تأثیر می‌گذارد و شروع کار و میزان پایداری افراد برای انجام آن کار را مشخص می‌کند (بندورا^۲، ۲۰۰۶؛ میرغفوروند، محمدعلیزاده چرندابی، توانانژاد و کارخانه، ۱۳۹۳). بخش عمده مفهوم خودکارآمدی بر دیدگاه فرد نسبت به توانایی انجام امور تمرکز دارد تا داوری افراد نسبت به خصوصیات فردی و فیزیکی (بندورا، ۱۹۹۴، ۱۹۹۹؛ میرغفوروند و همکاران، ۱۳۹۳). متغیر دیگری که از مؤلفه‌های سلامت روان است، خودکنترلی^۳ است. خودکنترلی توانایی مدیریت و تنظیم تکانه‌ها، عواطف و رفتارهای خود برای دستیابی به اهداف بلندمدت از طریق مهار تمایلات فوری به نفع اقدامات مناسب‌تر است (رجبی اصغری و قمری، ۱۴۰۰؛ فوجیتا، تروپ و لیبرمن^۴، ۲۰۲۴). همچنین خودکنترلی به‌عنوان تلاشی داوطلبانه برای تنظیم افکار، احساسات و اعمال متضاد تعریف می‌شود که افراد را قادر می‌سازد تا تعارضات بین اهداف رقیب را حل کنند که اغلب شامل مقاومت در برابر وسوسه‌ها می‌شود (میلوسویچ^۵ و همکاران، ۲۰۲۵). همان‌گونه که اشاره شد اشتغال مادر، به‌ویژه کار تمام‌وقت و بازگشت زودهنگام به کار، با افزایش مشکلات رفتاری بیرونی در کودکان مرتبط است که می‌تواند منعکس‌کننده چالش‌هایی در رشد خودکنترلی باشد (کوپ و همکاران، ۲۰۲۳). همچنین تعارض کار و خانواده که توسط مادران شاغل تجربه می‌شود می‌تواند نظارت مؤثر

1. Cherewick
2. Bandura
3. self-control
4. Fujita, Trope & Liberman
5. Milosevic

والدین را کاهش دهد که به نوبه خود بر توانایی‌های خودکنترلی نوجوانان تأثیر منفی می‌گذارد (لی و دو^۱، ۲۰۲۱). لذا با توجه به مطالبی که ذکر شد، پژوهش حاضر درصدد پاسخ به این سؤال است که آیا بین خودکارآمدی و خودکنترلی نوجوانانی که مادران شاغل و غیر شاغل دارند، تفاوتی وجود دارد؟

روش

پژوهش حاضر بر اساس هدف، از نوع پژوهش‌های بنیادی و از نظر ماهیت، توصیفی از نوع پس‌رویدادی (علی - مقایسه‌ای) بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی دختران مقطع متوسطه دوم دارای مادران شاغل و غیر شاغل در منطقه دو شهر تهران در بهار سال ۱۴۰۳ بود. برای انتخاب نمونه پژوهش از روش در دسترس و هدفمند استفاده شد. در روش علی - مقایسه‌ای ۱۵ نفر برای هر گروه توصیه شده است (دلاور، ۱۳۹۸). ولی در پژوهش حاضر در جهت اطمینان، ۸۰ نفر (۴۰ نفر در هر گروه) در نظر گرفته شد. بر این اساس، از میان جامعه آماری فوق با به‌کارگیری روش نمونه‌گیری هدفمند ۴۰ نفر از دختران دارای مادران شاغل و ۴۰ نفر از دختران دارای مادران غیر شاغل انتخاب شد. در این پژوهش، از آمار توصیفی برای محاسبه میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش و نشان دادن فراوانی و درصد استفاده شد و از آمار استنباطی به منظور بررسی فرضیه پژوهش استفاده گردید. ابتدا جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون شاپیرو-ویلک و برای بررسی فرضیه پژوهش از تحلیل واریانس چند متغیره و یک‌راهه استفاده گردید.

ابزار پژوهش

مقیاس خودکارآمدی عمومی: این مقیاس توسط شرر^۲ و همکاران (۱۹۸۲) طراحی شده و شامل ۱۷ گویه است که به اندازه‌گیری باور عمومی افراد درباره توانایی‌هایشان برای سازگاری با شرایط مختلف می‌پردازد. نمره‌گذاری بر اساس طیف لیکرت انجام می‌شود، بین ۱۷ تا ۳۴ نمره نشان‌دهنده خودکارآمدی ضعیف، ۳۴ تا ۵۱ نمره نشان‌دهنده سطح متوسط و بالاتر از ۵۱

1. Li & Dou
2. Scherer

نمره نشان‌دهنده خودکارآمدی بسیار خوب است. اعتبار و روایی این مقیاس در تحقیقات مختلف تأیید شده است؛ به‌عنوان مثال، ضریب آلفای کرونباخ در مطالعات مختلف بین ۰/۸۳ تا ۰/۸۶ گزارش شده است. همبستگی مثبت این مقیاس با مقیاس مسند مهارگذاری نیز نشان‌دهنده روایی ملاکی آن است.

مقیاس خودکنترلی: این پرسشنامه توسط تانجی^۱ (۲۰۰۴) طراحی شده و شامل ۳۶ سؤال است که به سنجش میزان کنترل افراد بر رفتارها و واکنش‌های خود می‌پردازد. نمره‌گذاری بر اساس طیف لیکرت انجام می‌شود، اما در برخی از سؤالات نمره‌گذاری معکوس است. پایایی این مقیاس در تحقیقات مختلف تأیید شده است؛ به‌عنوان مثال، ضریب آلفای کرونباخ برای فرم بلند ۳۶ آیتمی ۰/۸۹ و برای فرم کوتاه ۱۳ آیتمی بین ۰/۸۳ تا ۰/۸۵ گزارش شده است. روایی این پرسشنامه نیز در پژوهش‌های مختلف، از جمله مطالعه موسوی مقدم و همکاران (۱۳۹۴)، مورد تأیید قرار گرفته است.

یافته

در بخش آمار توصیفی نتایج نشان داد اکثریت افراد در گروه مادران شاغل به میزان ۳۵ درصد و در گروه مادران غیر شاغل به میزان ۴۵ درصد ۱۷ سال سن داشتند. همچنین اکثریت دانش‌آموزان در گروه مادران شاغل به میزان ۴۰ درصد و در گروه مادران غیر شاغل به میزان ۴۷/۵ درصد در پایه تحصیلی یازدهم بودند. به‌علاوه اکثریت مادران شاغل به میزان ۴۰ درصد و مادران غیر شاغل به میزان ۵۷/۵ درصد بین گروه سنی ۴۵ تا ۵۰ سال بودند. پس‌از آن ۳۵ درصد مادران شاغل و ۲۷/۵ درصد مادران غیر شاغل ۴۰ تا ۴۵ سال سن داشتند. در این پژوهش، بررسی پیش‌فرض‌های آماری برای تحلیل واریانس انجام شد. ابتدا توزیع نرمال بودن متغیرهای تحقیق توسط آزمون شاپیرو-ویلک مورد ارزیابی قرار گرفت که نتایج نشان داد معناداری برای متغیرهای خودکارآمدی (۰,۲۲۱) و خودکنترل‌گری (۰,۰۱۲) بالاتر از ضریب خطای ۱ درصد است و توزیع نرمال متغیرها تأیید شد. سپس همگنی خطای واریانس‌ها با استفاده از آزمون لون بررسی شد که معناداری به‌دست‌آمده برای خودکارآمدی کل (۰/۵۶۲) و

1. Tangney

خودکنترل‌گری کل (۰/۴۵۴) بالاتر از ۰/۰۵ بود و پیش‌فرض همگنی تأیید شد. در نهایت، برابری ماتریس واریانس‌ها با آزمون ام باکس ارزیابی شد که معناداری به دست آمده (۰/۴۶۱) نشان داد این پیش‌فرض نیز محقق شده است؛ بنابراین، تمام پیش‌فرض‌های مورد نیاز برای تحلیل واریانس در این پژوهش تأیید شدند. پس از بررسی پیش‌فرض‌های تحلیل واریانس صورت گرفت. جدول ۱ نتایج بررسی تفاوت خودکارآمدی و خودکنترل‌گری در میان نوجوانان دارای مادر شاغل و غیر شاغل را با آزمون تحلیل واریانس چند متغیره نشان می‌دهد. نتایج بدین ترتیب است که میزان معناداری محاسبه شده برای دو متغیر اصلی تحقیق در سطح خطای ۵ درصد تأیید می‌شود. در نتیجه می‌توان بیان کرد که تفاوت معناداری بین دو گروه از نوجوانان به لحاظ خودکارآمدی و خودکنترلی وجود دارد. بیشترین تفاوت در زمینه خودکارآمدی با میزان ضریب اتا حدوداً ۳۱ درصد و پس از آن در زمین خودکنترل‌گری به میزان حدوداً ۷ درصد برآورد شده است.

جدول ۱. بررسی تفاوت خودکارآمدی و خودکنترل‌گری نوجوانان دارای مادران شاغل و غیر

شاغل

منبع	متغیر	مجموع مجذورات	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	مجذور اتا
گروه	خودکارآمدی	۷۲۰	۷۲۰	۳۴/۷۵۲	۰/۰۰۰	۰/۳۰۸
	خودکنترل‌گری	۳۰۸/۱۱۳	۳۰۸/۱۱۳	۵/۶۸۲	۰/۰۲۰	۰/۰۶۸
خطا	خودکارآمدی	۱۶۱۶	۲۰/۷۱۸			
	خودکنترل‌گری	۴۲۲۹/۸۷۵	۵۴/۲۲۹			
کل	خودکارآمدی	۲۶۲۲۵۶				
	خودکنترل‌گری	۹۸۱۵۷۹				

جدول ۲ نتایج بررسی مقایسه میانگین دو متغیر خودکارآمدی و خودکنترل‌گری را در میان نوجوانان دارای مادران شاغل و غیر شاغل با آزمون بونفرونی نشان می‌دهد. نتایج بدین ترتیب است که دو گروه در زمین خودکارآمدی به میزان ۶ و در زمینه خودکنترل‌گری به میزان ۳/۹۲ اختلاف میانگین معناداری در سطح خطای ۵ درصد با یکدیگر دارند. مبنی بر اینکه میانگین

خودکارآمدی و خودکنترل‌گری در میان نوجوانان دارای مادر شاغل بیشتر از نوجوانان دارای مادر غیر شاغل است.

جدول ۲. بررسی مقایسه میانگین خودکارآمدی و خودکنترل‌گری نوجوانان دارای مادران شاغل و

غیر شاغل

معناداری	تفاوت میانگین	گروه		میانگین	گروه	متغیر
۰/۰۰۰	*۶	غیر شاغل	شاغل	۶۰	شاغل	خودکارآمدی
۰/۰۰۰	*-۶	شاغل	غیر شاغل	۵۴	غیر شاغل	
۰/۰۲۰	*۳/۹۲	غیر شاغل	شاغل	۱۱۲/۴۷	شاغل	خودکنترل‌گری
۰/۰۲۰	*-۳/۹۲	شاغل	غیر شاغل	۱۰۸/۵۵	غیر شاغل	

جدول ۳ نتایج بررسی تفاوت خودکارآمدی در میان نوجوانان دو گروه را با آزمون تحلیل واریانس تک متغیره نشان می‌دهد. نتایج حاکی از آن است که میزان آمار اف ۳۴/۷۵۲ با معناداری ۰/۰۰۰ است که در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار است. در نتیجه دو گروه در زمینه خودکارآمدی اختلاف میانگین معناداری دارند. میزان اختلاف دو گروه نیز حدوداً ۳۱ درصد برآورد شده است. فرضیه فرعی اول تأیید می‌شود.

جدول ۳. بررسی تفاوت خودکارآمدی نوجوانان دارای مادران شاغل و غیر شاغل

منبع	مجموع مجذورات	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	مجذور اتا
گروه	۷۲۰	۷۲۰	۳۴/۷۵۲	۰/۰۰۰	۰/۳۰۸
خطا	۱۶۱۶	۲۰/۷۱۸			
کل	۲۶۲۲۵۶				

جدول ۴ نتایج اختلاف میانگین دو گروه را با آزمون بونفرونی نشان می‌دهد. نتایج بیان می‌کند که دو گروه به میزان ۶ اختلاف میانگین معناداری در سطح خطای ۰/۰۵ دارند. مبنی بر این که میانگین خودکارآمدی گروه نوجوانان دارای مادران شاغل ۶۰ و برای نوجوانان دارای مادران غیر شاغل ۵۴ است که نشان می‌دهد خودکارآمدی در گروه نوجوانان دارای مادران شاغل بیشتر از مادران غیر شاغل می‌باشد.

جدول ۴. بررسی مقایسه میانگین خودکارآمدی نوجوانان دارای مادران شاغل و غیر شاغل

متغیر	گروه	میانگین	گروه		تفاوت میانگین	معناداری
خودکارآمدی	شاغل	۶۰	شاغل	غیر شاغل	*۶	۰/۰۰۰
	غیر شاغل	۵۴	غیر شاغل	شاغل	*-۶	۰/۰۰۰

جدول ۵ نتایج بررسی تفاوت خودکنترل‌گری در میان نوجوانان دو گروه را با آزمون تحلیل واریانس تک متغیره نشان می‌دهد. نتایج حاکی از آن است که میزان آمار اف ۵/۶۸ با معناداری ۰/۰۲۰ است که در سطح خطای ۵ درصد تأیید می‌شود. در نتیجه دو گروه از نوجوانان در زمینه خودکنترل‌گری اختلاف میانگین معناداری در سطح خطای ۵ درصد دارند میزان اختلاف این دو گروه نیز حدوداً ۷ درصد برآورد شده است فرضیه دوم تأیید می‌شود.

جدول ۵. بررسی تفاوت خودکنترل‌گری نوجوانان دارای مادران شاغل و غیر شاغل

منبع	مجموع مجذورات	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	مجذور اتا
گروه	۳۰۸/۱۱۳	۳۰۸/۱۱۳	۵/۶۸۲	۰/۰۲۰	۰/۰۶۸
خطا	۴۲۲۹/۸۷۵	۵۴/۲۲۹			
کل	۹۸۱۵۷۹				

جدول ۶ نتایج بررسی مقایسه میانگین متغیر خودکنترل‌گری را در میان نوجوانان دو گروه با آزمون بونفرونی نشان می‌دهد. نتایج بدین ترتیب است که میانگین خودکنترل‌گری در گروه نوجوانان دارای مادر شاغل ۱۱۲/۴۷ و در میان نوجوانان دارای مادر غیر شاغل ۱۰۸/۵۵ است. مبنی بر اینکه میانگین خودکنترل‌گری در میان نوجوانان دارای مادر شاغل بیش از نوجوانان دارای مادر غیر شاغل است.

جدول ۶. بررسی مقایسه میانگین خودکنترل‌گری نوجوانان دارای مادران شاغل و غیر شاغل

متغیر	گروه	میانگین	گروه		تفاوت میانگین	معناداری
خودکنترل‌گری	شاغل	۱۱۲/۴۷۵	شاغل	غیر شاغل	*۳/۹۲۵	۰/۰۲۰
	غیر شاغل	۱۰۸/۵۵۵۰	غیر شاغل	شاغل	*-۳/۹۲۵	۰/۰۲۰

نتیجه گیری

پژوهش حاضر باهدف مقایسه خودکارآمدی و خودکنترل‌گری نوجوانان دختر با مادران شاغل و غیرشاغل در تهران انجام شد. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان متوسطه دوم بود و از پرسشنامه‌های استاندارد شرر و تانجی برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد. تحلیل واریانس چندمتغیره، آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی، ازجمله شاپیرو-ویلک و تحلیل واریانس چندمتغیره، صورت گرفت. نتایج حاکی از آن بود که دو گروه در زمینه خودکارآمدی اختلاف میانگین معناداری دارند. مبنی بر این که میانگین خودکارآمدی گروه نوجوانان دارای مادران شاغل ۶۰ و برای نوجوانان دارای مادران غیر شاغل ۵۴ است که نشان می‌دهد خودکارآمدی در گروه نوجوانان دارای مادران شاغل بیش از مادران غیر شاغل می‌باشد. نتایج این فرضیه با نتایج مطالعات شاکری نسب و همکاران (۱۴۰۱)، حیدریان (۱۴۰۰)، گودرزی و همکاران (۱۳۹۹)، موسست^۱ و همکاران (۲۰۲۴)، نابونیا^۲ و همکاران (۲۰۲۲) و تونگا^۳ و همکاران (۲۰۲۰) همسو بوده است. در تبیین این یافته، می‌توان گفت که خودکارآمدی، مفهومی که توسط روانشناس آلبرت باندورا ایجاد شده است، به باور افراد به توانایی آن‌ها برای موفقیت در موقعیت‌های خاص یا انجام وظایف اشاره دارد (بوئنکنسهو و داتو^۴، ۲۰۲۰). درواقع، شونک و میلر^۵ (۲۰۰۲) استدلال کردند که نوجوانان بسیاری از اطلاعات خودکارآمدی خود را از محیط خانوادگی خود به دست می‌آورند (به نقل از آندرتا، مک کی^۶، ۲۰۲۰). درحالی که خانواده تأثیر اجتماعی اولیه بر کودکان است (ایروین، صدیقی، هرترمن^۷، ۲۰۰۷)، با نوجوانی احساس استقلال و استقلال بیشتری به وجود می‌آید. بااین‌حال، از نظر بهزیستی ذهنی (دیویس، کارلو و نایت^۸، ۲۰۱۵؛ شنار-گولان و گلدبرگ^۹، ۲۰۱۹)، سلامت روانی و جسمی (دیویدز^{۱۰} و

1. Mousset
2. Nabunya
3. Tonga
4. Buenconsejo & Datu
5. Shunke and Miller
6. Andretta & McKay
7. Irwin, Siddiqi & Hertzman
8. Davis, Carlo, Knight
9. Shenaar-Golan, Goldberg
10. Davids

همکاران، ۲۰۱۷؛ پنگپید و پلترز^۱، ۲۰۱۶) و کاهش سلامت رفتارهای مخاطره‌آمیز (نیومن^۲ و همکاران، ۲۰۰۸)، یک رابطه عملکردی والد-کودک در سنین نوجوانی و حتی اوایل بزرگسالی می‌تواند تأثیر مثبت و معناداری بر پیامدهای رشد داشته باشد (آندرتا، مک کی، ۲۰۲۰). از سویی هرچقدر زنان بیشتر در اجتماع شرکت می‌کنند، از لحاظ اجتماعی و هم از لحاظ عملکرد زندگی به کیفیت بهتری دست پیدا می‌کنند (ملک آرا، ۱۳۹۹). در واقع شاغل بودن زنان نقشی کلیدی در ارتقای کیفیت کلی زندگی آن‌ها ایفا می‌کند؛ تحقیقات اخیر نشان می‌دهد که افزایش مشارکت اجتماعی در میان زنان به‌طور قابل توجهی با بهبود ابعاد اجتماعی، عاطفی و عملکردی زندگی آن‌ها مرتبط است (طایفی و همکاران، ۲۰۲۴)؛ بنابراین گفته‌ها می‌توان استدلال کرد مادران شاغل اغلب ویژگی‌هایی مانند مدیریت زمان، حل مسئله و انعطاف‌پذیری در مواجهه با چالش‌ها را از خود نشان می‌دهند. نوجوانانی که مشاهده می‌کنند مادرانشان بین مسئولیت‌های کاری و خانوادگی تعادل برقرار می‌کنند، ممکن است این رفتارها را درونی کنند و منجر به افزایش خودکارآمدی شوند. علاوه بر این، نوجوانانی که مادران شاغل دارند ممکن است تشویق شوند تا مسئولیت‌های بیشتری را در خانه به عهده بگیرند، مانند مدیریت برنامه‌هایشان یا کمک به کارهای خانه. این افزایش مسئولیت می‌تواند حس استقلال و شایستگی را که مؤلفه‌های حیاتی خودکارآمدی هستند، تقویت کند. در مقابل، نوجوانانی که مادران غیر شاغل دارند، ممکن است فرصت‌های یکسانی برای توسعه این مهارت‌ها نداشته باشند که منجر به کاهش خودکارآمدی می‌شود. علاوه بر این، مادران شاغل ممکن است در طول زندگی حرفه‌ای خود شبکه‌های اجتماعی گسترده‌تری داشته باشند که می‌تواند حمایت عاطفی و اجتماعی بیشتری را برای فرزندانشان فراهم کند. این حمایت می‌تواند اعتماد نوجوان را به توانایی‌های خود افزایش دهد، زیرا ممکن است در تلاش‌های خود بیشتر احساس ارتباط و حمایت کنند. در نتیجه، تفاوت معنادار در خودکارآمدی نوجوانان با مادران شاغل و غیر شاغل را می‌توان به عوامل مرتبط با یکدیگر از جمله الگوبرداری، افزایش مسئولیت‌ها و حمایت اجتماعی نسبت داد. این عناصر به یک محیط پرورشی کمک می‌کنند که استقلال و اعتمادبه‌نفس را در نوجوانان ارتقا می‌دهد و در نهایت باعث افزایش

1. Pengpid, Peltzer
2. Newman

خودکارآمدی آن‌ها می‌شود. درک این پویایی‌ها می‌تواند راهبردهایی را برای حمایت از همه خانواده‌ها، بدون توجه به وضعیت شغلی مادر، برای تقویت خودکارآمدی در فرزندان‌شان فراهم کند.

به‌علاوه نتایج نشان داد که دو گروه از نوجوانان در زمینه خودکنترل‌گری اختلاف میانگین معناداری دارند. مبنی بر اینکه میانگین خودکنترل‌گری در میان نوجوانان دارای مادر شاغل بیش از نوجوانان دارای مادر غیر شاغل است. نتایج این یافته با نتایج مطالعات متصدی زرنندی و متصدی زرنندی (۱۴۰۱)، ژانگ و وانگ^۱ (۲۰۲۳)، میراندی و همکاران (۲۰۲۳)، وازسونی و چو^۲ (۲۰۲۲) و چونگ^۳ و همکاران (۲۰۲۱) همسو و با نتایج پژوهش کارشناس (۱۴۰۲) ناهمسو بوده است. در تبیین این یافته، می‌توان اذعان داشت که خودکنترلی به‌عنوان توانایی مدیریت و تنظیم تکانه‌ها، احساسات و رفتارهای فردی تعریف می‌شود که به‌منظور دستیابی به اهداف بلندمدت، تمایلات فوری را کنار گذاشته و به اقدامات مناسب‌تر روی می‌آورد (فوجیتا، تروپ و لیبرمن، ۲۰۲۴). از سوی دیگر، خودکنترلی به شکل تلاشی اختیاری برای تنظیم افکار، احساسات و رفتارهای متضاد توصیف شده است که افراد را قادر می‌سازد تا بین اهداف رقیب تعادل ایجاد کنند که این فرآیند اغلب شامل مقاومت در برابر وسوسه‌ها می‌شود (میلوسویچ و همکاران، ۲۰۲۵). مفاهیم دیگر مرتبط با خودکنترلی عبارت‌اند از: تأخیر در ارضا، اراده، خود نظمی، خود مقرراتی و سایر چیزها (ژی، چن، هویانگ^۴، ۲۰۲۰). در مجموع، افرادی که از خودکنترلی بالایی برخوردارند، قادرند به‌طور سازگارانه حواس‌پرتی محیطی را از اهداف بلندمدت خود دور کنند. این پیمایش موفق ممکن است از افراد در انتخاب‌های جامع، دستیابی به عملکرد تحصیلی، ارتقاء سلامت و تشکیل روابط بین فردی مثبت حمایت کند که در نهایت سلامت و رفاه فردی را افزایش می‌دهد (ژی، چن، هویانگ، ۲۰۲۰). این یافته که نوجوانان دارای مادران شاغل در مقایسه با نوجوانان دارای مادران غیر شاغل، خودکنترلی بالاتری از خود نشان می‌دهند، نشان می‌دهد که رابطه معناداری بین اشتغال مادر و رشد مهارت‌های خودتنظیمی در نوجوانان وجود دارد. این تفاوت را می‌توان به عوامل

1. Zhang & Wang
2. Vazsonyi & Cho
3. Cheung
4. Zhi, Chen, Huang

متعددی نسبت داد، از جمله سبک‌های فرزندپروری که اغلب توسط مادران شاغل اتخاذ می‌شود، الگوبرداری از انضباط شخصی و افزایش مسئولیت‌هایی که مادران شاغل ممکن است در فرزندان خود ایجاد کنند. از سوی دیگر در دهه‌های اخیر در بسیاری از نقاط جهان، زنان هم در بیرون از منزل همپای مردان مشغول به کار هستند (یزدی نژاد و همکاران، ۱۳۹۹). هرچقدر زنان بیشتر در اجتماع شرکت می‌کنند، به‌نوعی این مشارکت اجتماعی، نقشی به نقش‌های قبلی آن‌ها اضافه کرده و در واقع مسئولیت زنان را بیشتر از قبل کرده است (ملک آرا، ۱۳۹۹). این یافته که نوجوانان دارای مادران شاغل در مقایسه با نوجوانان دارای مادران غیر شاغل، خودکنترلی بالاتری از خود نشان می‌دهند را می‌توان به ویژگی‌ها و تجربیات منحصر به فرد زنان شاغل نسبت داد. ماهیت سخت‌گیرانه ایجاد تعادل بین مسئولیت‌های کاری و خانوادگی اغلب سبک‌های فرزندپروری و انتظارات مادران شاغل را شکل می‌دهد که به‌نوبه خود بر رشد مهارت‌های خودتنظیمی در فرزندان آن‌ها تأثیر می‌گذارد. مادران شاغل به‌واسطه اشتغال خود در معرض چالش‌های مختلفی قرار می‌گیرند که نیازمند نظم و انضباط شخصی، مدیریت زمان و رفتار هدفمند هستند. این مهارت‌ها که برای موفقیت در محیط کار ضروری هستند، اغلب درونی شده و در رویکردهای والدینی آن‌ها منعکس می‌شوند. مادران شاغل تمایل به القای حس ساختار، مسئولیت و انتظارات بالا در فرزندان خود دارند. نوجوانانی که توسط مادران شاغل بزرگ شده‌اند، احتمالاً این ارزش‌ها را درونی می‌کنند و شیوه‌های خودتنظیمی را در زندگی خود به کار می‌گیرند که منجر به سطوح بالاتری از خودکنترلی می‌شود. علاوه بر این، مادران شاغل به‌عنوان الگوهای نقش قدرتمندی برای فرزندان خود عمل می‌کنند و اهمیت خود انضباطی و پشتکار را در مواجهه با چالش‌ها نشان می‌دهند. نوجوانانی که مشاهده می‌کنند که مادران خود با موفقیت از خواسته‌های شغلی و زندگی خانوادگی عبور می‌کنند، به‌احتمال زیاد از این رفتارها الگوبرداری می‌کنند و احساس قوی خودکنترلی در خود ایجاد می‌کنند. توانایی مدیریت مؤثر مسئولیت‌های متعدد و حفظ نگرش مثبت می‌تواند نوجوانان را ترغیب کند تا استراتژی‌های مشابهی را در زندگی خود اتخاذ کنند و در نهایت مهارت‌های خودتنظیمی آن‌ها را تقویت کند.

جامعه آماری پژوهش حاضر به دختران نوجوان مقطع متوسطه دوم با مادران شاغل و

غیرشاغل در منطقه دو شهر تهران در بهار ۱۴۰۳ محدود شده است که تعمیم‌یافته‌های آن به سایر گروه‌ها و مناطق نیازمند احتیاط است. در این پژوهش، بررسی پسران نوجوان و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مانند وضعیت اجتماعی-اقتصادی و تفاوت‌های فرهنگی مورد توجه قرار نگرفت. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود تحقیقات آتی در سایر شهرها و سنین مختلف انجام شود و متغیرهای جمعیت‌شناختی را نیز شامل شود. به علاوه بر اساس نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود برنامه‌های فرزندپروری برای خانواده‌های با مادران غیرشاغل طراحی شود، شبکه‌های حمایتی برای این مادران ایجاد گردد و کمپین‌های آگاهی‌بخشی درباره مزایای خانوارهای دوگانه‌درآمد راه‌اندازی شود تا به ارتقای خودکارآمدی و خودکنترلی فرزندان کمک کند.

فهرست منابع

- حیدریان، معصومه (۱۴۰۰). مقایسه سلامت روان، خودکارآمدی و امید به زندگی در زنان شاغل بازنشسته و زنان غیر شاغل شهر کرمانشاه. *مطالعات اسلامی ایرانی خانواده*، ۱ (۲)، ۲۸-۳۹.
- شاکری نسب، محسن؛ بهرامی نسب، ناهید؛ درودی، راضیه؛ رستمی، طاهره (۱۴۰۱). اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر خود ارزشمندی و خودکارآمدی سبک زندگی دانش آموزان دارای اضافه‌وزن. *رویش روان‌شناسی*، ۱۱ (۹)، ۲۱۰-۱۹۹.
- کارشناس، جواد (۱۴۰۲). بررسی و مقایسه خشم و نافرمانی کودکان دبستانی مادران شاغل و مادران خانه‌دار. *مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی (مرکز توسعه آموزش‌های نوین ایران)*، ۴۳ (۹)، ۲۱۵-۲۲۲.
- گودرزی، محمدمهدی؛ مهربانی زاده هنرمند، مهناز؛ بساک نژاد، سودابه (۱۳۹۹). مقایسه سلامت عمومی، خودکارآمدی و شایستگی اجتماعی دانشجویان پسر و دختر دارای مادر شاغل و غیرشاغل. *زن و جامعه*، ۱۱ (۴۱)، ۲۱۸-۱۹۹.
- متصدی زرنندی، رضوان و متصدی زرنندی، رؤیا (۱۴۰۱). مقایسه پرخاشگری کودکان مادران شاغل دولتی - شاغل آزاد و خانه‌دار. *مطالعات راهبردی علوم انسانی و اسلامی*، ۵۱ (۴)، ۱۳۷-۱۴۶.
- ملک آرا، ملیکا (۱۳۹۹). بررسی چالش‌ها و موانع بازدارنده در توسعه کارآفرینی زنان. چهارمین کنفرانس بین‌المللی ترفندهای مدرن مدیریت، حسابداری، اقتصاد و بانکداری با رویکرد رشد کسب‌وکارها.
- موسوی مقدم، سید رحمت‌الله (۱۳۹۴). بررسی رابطه هوش معنوی با خودکنترلی و مکانیسم‌های دفاعی در دانش آموزان دختر سال سوم متوسطه. *علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی*، ۲۵ (۱)، ۶۴-۵۹.
- میرغفوروند، مژگان؛ محمد علیزاده چرندابی، سکینه؛ توانانژاد، نیکتا؛ کارخانه، مهسا (۱۳۹۳). خودکارآمدی در نوجوانان و پیشگویی‌کننده‌های فردی - اجتماعی آن. *پرستاری و*

مامایی، ۱۲ (۲)، ۱۶۵-۱۵۳.

قاسمی، مرجان و شفیع‌آبادی، عبدالله (۱۴۰۰). اثربخشی آموزش نظریه انتخاب بر خودکارآمدی و شادکامی زنان مراجعه‌کننده سرای محله منطقه ۶ شهر تهران.

پژوهش‌های کاربردی در مشاوره، ۴ (۱۵)، ۶۷-۴۷.

یزدی نژاد، علی؛ بلنده، عارف؛ مرادی منش، فردین؛ فرجی پاک، مهدی (۱۳۹۹). اشتغال زنان، چالش‌ها و فرصت‌ها: مروری سیستماتیک، اولین کنگره سالیانه دانشجویی آوان، دزفول.

رجبی اصغری، ریحانه و قمری، محمد (۱۴۰۰). نقش واسطه‌ای احساسات مثبت نسبت به همسر در رابطه بین خودکنترلی و اعتیاد به اینترنت در زنان فعال در شبکه‌های اجتماعی. پژوهش‌های کاربردی در مشاوره، ۴ (۳)، ۹۳-۱۱۲.

- Altinoz, Z. S., Erath, S. A., Pettit, G. S., Laird, R. D., & Kaeppler, A. K. (2024). Variability in adolescent reception of parental support: Testing the domain-matching hypothesis. *Journal of Family Psychology*, 38(4), 654.
- Andretta, J. R., & McKay, M. T. (2020). Self-efficacy and well-being in adolescents: A comparative study using variable and person-centered analyses. *Children and Youth Services Review*, 118, 105374.
- Babaei, M., Goldani Moghaddam, F., Akhlaghi, S., & Peyman, N. (2024). Effect of Self-efficacy Training for Mothers on Their Daughters' Critical Thinking. *Journal of Research and Health*, 14(6), 537-546.
- Baumeister, R. F., & Heatherton, T. F. (1996). Self-regulation failure: An overview. *Psychological inquiry*, 7(1), 1-15.
- Behzadi, S., Yektatalab, S., Momennasab, M., Shaygan, M., & Zareiyani, A. (2023). Care self-efficacy in adolescents with mental disorders: A qualitative study. *Journal of Education and Health Promotion*, 12(1), 237.
- Bonnie, R. J., Backes, E. P., Alegria, M., Diaz, A., & Brindis, C. D. (2019). Fulfilling the promise of adolescence: realizing opportunity for all youth. *Journal of Adolescent Health*, 65(4),

440-442.

- Buenconsejo, J. U., & Datu, J. A. D. (2020). Growth and fixed mindsets about talent matter for career development self-efficacy in selected Filipino adolescents. *Children and Youth Services Review*, 118, 105470.
- Campaña, J. C., Giménez-Nadal, J. I., & Molina, J. A. (2020). Self-employed and employed mothers in Latin American families: Are there differences in paid work, unpaid work, and child care?. *Journal of Family and Economic Issues*, 41, 52-69.
- Chen, S. M., Gu, B. B., Mei, X. Z., & Zhou, Y. Y. (2025). Effects of Father and Mother Involvement on Adolescents' Emotional Well-being and their Differences. *Child Indicators Research*, 1-19.
- Cherewick, M., Lama, R., Rai, R. P., Dukpa, C., Mukhia, D., Giri, P., & Matergia, M. (2024). Social support and self-efficacy during early adolescence: Dual impact of protective and promotive links to mental health and wellbeing. *PLOS Global Public Health*, 4(12), e0003904.
- Cheung, A. K., Chiu, T. Y., & Choi, S. Y. (2022). Couples' self-control and marital conflict: Does similarity, complementarity, or totality matter more?. *Social Science Research*, 102, 102638.
- Davis, A. N., Carlo, G., & Knight, G. P. (2015). Perceived maternal parenting styles, cultural values, and prosocial tendencies among Mexican American youth. *The Journal of Genetic Psychology*, 176(4), 235-252.
- Fujita, K., Trope, Y., & Liberman, N. (2024). *Understanding self-control as a problem of regulatory scope*. *Psychological Review*.
- Huripah, E., Setiamanah, M. D., & Alfansuri, R. R. (2017). The Attachment of Adolescent with Working Mother. *Indonesian Journal of Social Work*, 1(1), 58-75.
- Irwin, L. G., Siddiqi, A., & Hertzman, G. (2007). *Early child development: A powerful equalizer*. Vancouver, BC: Human Early Learning Partnership (HELP).
- Kim, M., Jung, N., & Wulandari, L. (2022). Parenting in a 24/7 economy: Mothers' non-standard work schedules and

- involvement in children's education. *Frontiers in psychology*, 13, 905226.
- Kopp, M., Lindauer, M., & Garthus-Niegel, S. (2024). Association between maternal employment and the child's mental health: a systematic review with meta-analysis. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 33(9), 3025-3042.
- Kühn, M., Baranowska-Rataj, A., Metsä-Simola, N., Junna, L., & Martikainen, P. (2022). The Effects of Unemployment Among Single Mothers on Adolescent Children's Mental Health. Max Planck Institute for Demographic Research.
- Li, J. B., & Dou, K. (2021). Low involvement and ineffective monitoring link mothers' work-family conflict and adolescent self-control. *Journal of Family Issues*, 42(6), 1384-1398.
- Luszczynska, A., Scholz, U., & Schwarzer, R. (2005). The general self-efficacy scale: multicultural validation studies. *The Journal of psychology*, 139(5), 439-457.
- Milosevic, M., Converse, P. D., Moon, N. A., Fedele, D., McFerran, M. W., & al-Qallawi, S. (2025). The process model of self-control: Developing a measure of self-control strategies. *Applied Psychology*, 74(1), e12566.
- Mischel, W., Shoda, Y., & Peake, P. K. (1988). The nature of adolescent competencies predicted by preschool delay of gratification. *Journal of personality and social psychology*, 54(4), 687.
- Mousset, E. S. P., Lane, J., Therriault, D., & Roberge, P. (2024). Association between self-efficacy and anxiety symptoms in adolescents: Secondary analysis of a preventive program. *Social and Emotional Learning: Research, Practice, and Policy*, 3, 100040.
- Nabunya, P., Byansi, W., Damulira, C., & Ssewamala, F. M. (2022). Self-efficacy, academic performance and school transition among orphaned adolescents in southern Uganda. *Children and youth services review*, 143, 106707.
- Naito, T. (2023). *The Impact of Child's Mental Health on Mother's Employment*. Available at SSRN 4655877.
- Shenaar-Golan, V., & Goldberg, A. (2019). Subjective well-being,

- parent-adolescent relationship, and perceived parenting style among Israeli adolescents involved in a gap-year volunteering service. *Journal of Youth Studies*, 22(8), 1068-1082.
- Sherer, M., Maddux, J. E., Mercandante, B., Prentice-Dunn, S., Jacobs, B., & Rogers, R. W. (1982). The self-efficacy scale: Construction and validation. *Psychological reports*, 51(2), 663-671.
- Snyder, C. R. (Ed.). (2000). *Handbook of hope: Theory, measures, and applications*. Academic press.
- Song, J. E., Roh, E. H., Chae, H. J., & Kim, T. (2022). Ecological factors influencing parenting self-efficacy among working mothers with a child under 36 month old in South Korea: a cross-sectional and correlational study. *BMC Women's Health*, 22(1), 62.
- Tayefi, B., Rampisheh, Z., SoleimanvandiAzar, N., Zandian, E., Amirkafi, A., Ramezani, M., ... & Nojomi, M. (2024). Women's Social Health and Related Factors in Iran: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Health & Social Care in the Community*, 2024(1), 1147959.
- Tonga, J. B., Eilertsen, D. E., Solem, I. K. L., Arnevik, E. A., Korsnes, M. S., & Ulstein, I. D. (2020). Effect of self-efficacy on quality of life in people with mild cognitive impairment and mild dementia: the mediating roles of depression and anxiety. *American Journal of Alzheimer's Disease & Other Dementias*®, 35, 1533317519885264.
- Vazsonyi, A. T., & Cho, S. (2022). The Importance of parenting in the development of self-control during childhood, early adolescence, and late adolescence. *International Criminology*, 2(2), 111-127.
- Yasin, Z., Nawawi, A., Devy, S. R., & Nadhiroh, S. R. (2025). The relationship between mothers with careers in higher education and child development in Indonesia. *Saudi Medical Journal*, 46(1), 86.
- Zhang, W., & Wang, Z. (2023). Parenting styles and adolescents' problem behaviors: the mediating effect of adolescents' self-control. *Psychological Reports*, 126(6), 2979-2999.

Zhi, K., Chen, Y., & Huang, J. (2020). Children's self-control and family savings for education: An empirical examination from China. *Children and Youth Services Review*, 119, 105575.